

כניסת השבת – 19.05
יציאת השבת – 20.17
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 21.00
(אופק חדרה)

מתוק מדבש

יום שישי בשעה 18.05 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע בבית הכנסת 'אהבת אחים'
במקלט ליד תבליני תם: (להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש 17.00 דרשה ושיעור
מנחה בשעה 18.00
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
פרוכים הפאים פסגה'

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
ספית הכנסת 'בית יוסף' בשעת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' במלפון 073-2951228

שנה שמינית – גיליון 19 3
פרשת בחוקותי תשפ"ב

אלה לכל תלמידי החכמים היקרים:

השבת אנו קוראים את פרשת 'בחוקותי' ואילו בחוץ לארץ קוראים את פרשת 'בהר'. ההבדל התחיל כבר מיום 'שמיני של פסח' כאשר בארץ קראנו את פרשת אחרי מות ובחור'ל זה היה יום טוב שני של גלויות ולכן קראו שם את פרשת 'עשר תעשר' ומאז בכל שבת יש הפרש של פרשה אחת בין הארץ לבין חו"ל.

ומתי הם יתחברו אלינו? רק בשבת פרשת 'מטות – מסעי'. והשאלה היא מדוע הם מחכים עד 'מטות מסעי'? הרי הם יכלו להתחבר אלינו מיד בשבת אחרי פסח, בחיבור פרשות 'אחרי מות – קדושים' או בשבת הנוכחית בחיבור פרשות 'בהר – בחוקותי' או בחיבור פרשות 'חוקת – בלק'. מדוע? אשמח לקבל תשובה עם מקורות. (אשתדל בלי נדר להעלות את התשובות בגיליון בציון שמות המשיבים) *****

אם בחוקותי תלכו (כו', ג')

רש"י: שתהיו עמלים בתורה
אם מדובר על עמל התורה מדוע נאמר 'תלכו'? היה לו לומר 'אם בחוקותי תלמדו'?
ושמעתי משל נפלא מהרב אליהו דסקין שליט"א: אדם אחד קיבל מהרופא הוראות לשמירה על בריאותו, בין היתר הוא הורה לו ללכת בכל יום 10 קילומטר. והנה יום אחד בעודו צועד במסלול הליכתו עבר לידו רכב של חבר טוב, עצר והציע לו טרמפ למקום יעדו. עונה לו הצועד 'אני מעדיף ללכת'. שואל הנהג 'אחי, למה לך להתאמץ? תעלה, יש מזגן ותחסוך לך את המאמץ' עונה לו הצועד 'אני ממש מודה לך אבל אתה צריך להבין, אם המטרה שלי הייתה רק להגיע אל היעד אתה צודק, באמת עדיף ברכב, אבל במקרה שלי ההליכה והמאמץ הגופני הוא המטרה... ולכן אני מתעקש ללכת ברגל!!!'
וזה שאומרת התורה 'אם בחוקותי תלכו' ומבאר רש"י 'שתהיו עמלים בתורה' ורק אחר כך נאמר 'ואת מצוותי תשמרו' כי עמל התורה הוא יעד בפני עצמו (כמו בהליכה) והוא עולה במעלתו אפילו על קיום המצוות כמו שנאמר במשנה 'ותלמוד תורה כנגד כולם' מתוק מדבש *****

ונתתי גשמיכם בעתם (כו', ד')

מדוע נאמר 'גשמיכם' וכי הגשמים הם שלנו?
רש"י ביאר: 'בעתם' - בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי רביעית ובלילי שבתות'. ומנין לרש"י שזה פירוש 'בעתם'? אולי בעתם זה בזמן שאתם צריכים אותם? אבל אם כך הרי במילה 'גשמיכם' כבר מובן שהגשמים ירדו בשעה שאתם צריכים, אלא ללמדנו שבעתם זה בשעה (עת) שאין דרך בני אדם לצאת. (שפתי חכמים) מתוק מדבש *****

ובעניין זה מסופר: פעם שאלו את רבי חיים קנייבסקי זצ"ל

מדוע נאמר 'תצא רוחו ישוב לאדמתו'. וכי האדמה היא שלו?
ענה הרח"ק בגאונותו המופלאה: תסתכלו במדרש תנחומא (אשמח לקבל את המקור) שם מובא כי לפני שהאדם נולד נגזר עליו כל מה שיהיה: חכם, טיפש, ארוך, קצר... וגוזרים היכן ייוולד, היכן יחיה והיכן ייקבר. ולכן נאמר 'תצא רוחו ישוב לאדמתו' – לאדמה ששם גזרו עליו שייקבר בה. מתוק מדבש!

ובציון 'מעשים' מילתא דפדיונותא

יהודי שאלה לארץ ישראל קנה מלפני חדש. והנה המלפן התקלקל וטפס מים. הוא ניסה להסביר בצרכי רצונה לחברה שהמלפן מטפס ולא הצליח להסביר להם. לבסוף הוא צחק בטלפון ותיאר את המצב המדויק כך: 'עיה הרוח שלי - מוריד טפט...!!!' *****

והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשובע (כו', ה')

הקשה האלשיך הקדוש זיע"א: הפסוק בתחילתו מדבר על הברכה שתחול הן על התבואה (דיש) והן על היין (בציר) אז מדוע בסוף נאמר 'ואכלתם לחמכם לשובע' ולא נאמר גם 'ושתיתם יינכם לרוויה'?
מסביר האלשיך הקדוש: אלא מכאן באה התורה ללמדנו כי רק את הלחם יש לאכול עד ששבעים ממנו אבל את היין אין לשתות עד שמשתכרים ממנו. מתוק מדבש *****

ואכלתם לחמכם לשובע... (כו', ה')

רש"י - אוכל קמעא והוא מתברך במעיו...
מדוע נאמר 'ואכלתם לחמכם' ולא 'ואכלתם לחם'?
מתרץ ר' חיים מואלוז'ין זצוק"ל: התורה מבשרת לנו שכאשר תשרה הברכה, היא תהיה באופן כזה שאדם יאכל מעט ומהקצת הזה הוא יגיע לשביעה.
לפי זה, אם באותן הזמן יבוא עני ויבקש אוכל לאכול, יכול האדם לתת לו מעט ולומר לו שישבע מזה, כי הרי יש ברכה. לכן מדגישה התורה 'ואכלתם לחמכם' דווקא. כשאתה תאכל תסתפק במועט ותשבע, אבל בנוגע לעני תיתן לו שיעור שביעה ממש. (ר' בועז בר דיין ה"ו שלח לרב שלמה לוונשטיין שליט"א) מתוק מדבש *****

והשמתי אני את הארץ... ואתכם אזרה בגוים... והיתה ארצכם שממה... אז תרצה הארץ את שבתותיה... (כו', ג' - ל')

רש"י: אז תרצה - תפייס את כעס המקום שכעס על שמיטותיה... מובא בפרקי אבות (ה', ט'): 'גלות באה לעולם על עבודה זרה ועל גילוי עריות ועל שפיכות דמים ועל שמיטת הארץ...'
מדוע גלות באה (ל"ע) על עוון אי שמירת השמיטה?

לא התפלאתי כשפגשתי תור ארוך של אנשים על יד המקווה, לא רק אני קניתי כלים חדשים לפסח... המתנתי בסבלנות ופתאום אני שומע ברכה בקול גדול ובהתרגשות גדולה... 'ברווך... אתתהה... אשר קידשנו במצוותיו וציוונו... על טביללת כללים...' הפניתי את ראשי לכיוון המברך ופליאתי גברה שבעתיים... הכרתי טוב מאוד את האדם הזה, הוא לא אדם שרגיל לצעוק את ברכותיו או לעשות את מצוותיו בקולי קולות, כדי שכולם ישמעו, אז מה קרה? נכון, הוא בעל נפש, הוא ירא שמיים, הוא אכן אברך יקר שמקיים מצוות בשימת לב ומקפיד שלא לעשותן כלאחר יד, אבל מכאן ועד לצעוק ברכה בכזו התרגשות לפני אנשים זרים...?! ועוד ברכה על טבילת כלים...?! עם כל ההערכה העצומה לכל ברכה, אבל זה היה נשמע כמו ברכת שהחינו ביום כיפור, או לישוב בסוכה ביו"ט ראשון של סוכות...

לא היססתי, וכשסיימתי להטביל כלים (בלי ברכה - מספק) נגשתי אליו... ההיכרות שלי אתו הייתה כזו שאפשרה לי לעשות זאת בנוחות, ושאלתי אותו: 'מה קרה? מדוע כל כך התרגשת בברכת 'על טבילת כלים'?

'אתה יודע מה זו הברכה הזו?' החל את תשובתו, כשעיניו בורקות, הנה שוב הוא מתרגש, בדיוק כמו בשעת הברכה 'זו ברכה על מעלתנו הגבוהה כיהודים, בני אברהם יצחק ויעקב. הברכה הזו הרי מדגישה ומאירה את דרגתנו באור יקרות, בזהק וזוהר... הצטוונו לטבול כל כלי שהיה בבעלות גוי, לפני שאנחנו - בני העם הנבחר - משתמשים בו... תראה כמה אנחנו חשובים, תראה כמה אנחנו מיוחדים ומצוינים, כלי שהיה ברשותו של גוי לא ראוי לשרת אותנו לפני שטובלים אותו... איך לא אתרגש בברכה כזו... זה ממש כמו ברכת 'אשר בחר בנו מכל העמים...' ועוד הרבה יותר מזה. כלי של גוי לא יכול לשרת מאכל ופה קדוש של בני עם ה', נזרי הבריאה, נבחרים שבאומות'

הוא סיים את נאומו... להבות אש קודש ברקו מעיניו, ובעיניי בצבצו דמעות... התרגשתי... פתאום הבנתי כמה פספסתי שלא זכיתי גם אני לברך את הברכה הקדושה הזו. קיבלתי על עצמי שבפעם הבאה שאצטרך לטבול כלים, אשתדל להתחייב מעיקר הדין ולברך את הברכה הנפלאה הזו, על יחודו וקדושתו של עם ישראל..'

אחים יקרים! בפרשת השבוע אנו קוראים את פרשת ערכין 'איש כי יפליא נדר בערך נפשות' אמנם, הפרשה עוסקת בעניין ערך נדרים שהאדם נודר, אבל יש כאן מסר נפלא לכולנו - פרשת ערכין צועקת לכל יהודי: '**תדע את ערכך**' כמה אתה יקר לפני ה', כמה זכות עצומה יש לך שזכית להיוולד כיהודי - בן לאברהם יצחק ויעקב, כמה זכות יש לך שנולדת בת לאימהות הקדושות. רק המחשבה הזו תיטע בך שמחה וגאווה, הערכה עצמית ומוטיבציה להצלחה ולמימוש עצמי של תפקידי כיהודי/ה בעולם הזה. **ואת התפקיד אף אחד לא יכול לקיים - רק אתה בלבד!!!**

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

בעל ה'פרשת דרכים' מתרץ: תכלית השמיטה היא חיזוק האמונה שהארץ שייכת לה' ולא לנו. ולכן, אם עם ישראל לא שומרים שמיטה הם אוחרים שהארץ שלהם, לכן יצאו לגלות ואז יבינו שהארץ לא שלהם אלא של ה'.

תירוץ נפלא נוסף מתרץ ה'אמרי יצחק': **הקדמה:** מובא במדרש: 'בשעה שחרב בית המקדש זרק הקב"ה גט פיטורין לכנסת ישראל והוציאם לגלות'

והקשה ה'בני יששכר' זיע"א: הרי כל הארץ היא שלו יתברך, וממילא אין מקום לגט לחול כדין הזורק גט לאשה בחצרו. ומדוע אם כן גלו ישראל?

מתרץ ה'אמרי יצחק': אם עם ישראל היו שומרים שמיטה, הם היו מצהירים בכך שהארץ שייכת לקב"ה. ואם כן, באמת לא היה מקום לגט לחול (כדין הזורק גט בחצרו) ואולם, כיוון שלא שמרו שמיטה, הרי שבכך הם הצהירו שלשיטתם הארץ היא שלהם ולא של הקב"ה. ממילא, הגט נזרק בחצר שלהם!!! ולכן יש מקום לגט לחול. ומובן, אם כן, מדוע בעוון שמיטה דווקא יצאו לגלות.

וזהו שאומר התנא שגלות באה לעולם (ל"ע) בעוון אי שמירת שמיטה דווקא. **מתוך מגפה!**

רוצים בדיחה חסידית? בסקשה:

פצט אחת האף העוצף ביצרה, האף האף והאף... פתאום 'בום' נפל האפלאכות והוא נהיה... טרניא...!!!!

זכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור (כו', מב')

רש"י: בחמשה מקומות נכתב (יעקוב) מלא ואליהו חסר, בחמשה מקומות יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיכוב ויבשר גאולת בניו.

הסביר נפלא הרב מרדכי יאיר סימנטוב שליט"א (מדרכי החיים): לפי האמור ברש"י אליהו הנביא מצפה לביאת המשיח כדי לקבל בחזרה את האות ו' שחסרה לו, ולכן הוא יהיה מבשר הגאולה.

בנוסף יתכן לומר כי הסיבה שאליהו הנביא מגיע לכל ברית מילה היא כיוון שיייתכן שהרך הנולד הוא המשיח שיגאל את ישראל ולכן מזדרז אליהו הנביא להגיע לכל ברית מילה לקבל את האות ו' שלו בחזרה. **מתוך מגפה!**

ובעניין זה שאלה נוספת: למה דווקא את האות ו'? הסביר הרב רפאל שטמר שליט"א: צורת האות ו' היא כצורת אצבע, וחמש פעמים אצבע זה כמו כף יד, וזו מעין 'תקיעת כף' שתקע יעקב אבינו לאליהו הנביא כדי להבטיח את גאולת בניו. **מתוך מגפה!**

רציון וסיפור - כמה אתה חסיד ואוצר/ת

איש כי יפליא נדר בערך נפשת לה' (כז', ב') נפתח ברשותכם בסיפור נפלא שסיפר הרב ישראל ליוש שליט"א (הובא ב'דרשו'):

בערב פסח האחרון, כמו הרבה מעם ישראל, הלכתי להטביל כלים חדשים שקניתי לכבוד החג הקרב ובא.

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה / מיכאל בן סימי - רפואה שלימה
אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש
דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה

לע"נ: אבי מורי ממוסס בן ג'זרה ז"ל ואמי מורתתי גיטה בת מנטה ז"ל
תמר בוארון בת מוזל ז"ל / דינה בת נגיה ז"ל / ימין דרון בן סוליקה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעמימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל